

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. lapkričio 23 d.
(OR. en)

15144/22

COH 111
SOC 647

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2022 m. lapkričio 22 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 14481/22

Dalykas: Sanglaudos politika
– Tarybos išvados (2022 m. lapkričio 22 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl sanglaudos politikos, kurias Taryba (bendrieji reikalai/sanglauda) patvirtino 2022 m. lapkričio 22 d. įvykusiame 3910-ame posėdyje.

Tarybos išvados dėl sanglaudos politikos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA:

- 1) PRIMENA 2022 m. birželio mėn. Tarybos išvadas dėl komunikato dėl 8-osios sanglaudos ataskaitos „Sanglauda Europoje iki 2050 m.“;
- 2) PRIMENA, kad sanglaudos politika yra pagrindinė politika, kuria daugiausia dėmesio skiriama socialinei ir ekonominei ES regionų plėtrai ir kuria siekiama mažinti jų skirtumus, kaip išdėstyta SESV 174 straipsnyje; ir PRIMENA, kad socialinės, ekonominės ir teritorinės sanglaudos tikslas yra Europos projekto pagrindas, taip pat PABRĖŽIA, kad dėl krizių ir kintančios geopolitinės padėties kyla didesnių regioninių skirtumų rizika;
- 3) PABRĖŽIA Sąjungos finansinio intereso apsaugos svarbą, be kita ko, atsižvelgiant į Reglamentą dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo;

Sanglaudos politikos pridėtinė vertė

- 4) PABRĖŽIA, kad sanglaudos politika yra lanksti, moderni ir ilgalaikė, ir PRIPAŽIŠTA sanglaudos politikos vaidmenį prisidedant prie būsimo ES vystymosi, kiek tai susiję ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos stiprinimu, ES piliečių gyvenimo kokybės gerinimu, perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui, žiedinės, žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos rėmimu, kartu užtikrinant subalansuotą vidaus rinką ir didinant ES konkurencingumą pasauliniu mastu;

- 5) ATKREIPIA DĖMESĮ į sanglaudos politikos sverto poveikį; PABRĖŽIA, kad apskaičiuota, jog praėjus 15 metų nuo įgyvendinimo laikotarpio pabaigos kiekvienas sanglaudos politikai išleistas euras sukūrė 2,7 EUR papildomo BVP ES lygmeniu¹;
- 6) PRIMENA, kad sanglaudos politika buvo pirmoji, kurią įgyvendinant buvo naudojama vertinimo praktika ir į rezultatus orientuotas programavimas. Sanglaudos politikos geroji praktika galėtų būti toliau skleidžiama kitose ES politikos srityse;
- 7) PRIPAŽIŠTA, kad sanglaudos politika nėra kovos su krize priemonė, nors ji pademonstravo, kad padeda sušvelninti pastarojo meto krizių poveikį, ir LAIKOSI NUOMONĖS, kad sanglaudos politika turėtų gebėti prisitaikyti prie naujų pokyčių nepakenkiant jos struktūriniais ir ilgalaikiams tikslams;
- 8) PABRĖŽIA, kad pasidalijamojo valdymo būdas yra vienas iš pagrindinių elementų, užtikrinančių veiksmingą sanglaudos politikos įgyvendinimą ir darantis teigiamą poveikį, kuriuo padedama:
- užtikrinti tinkamą subnacionalinio lygmens dalyvavimą, taip pat partnerių dalyvavimą pagal partnerystės principą, taip sukuriant atsakomybės už programas bei plėtros tendencijas jausmą ir skatinant priklausymą Europos projektui;
 - gerinti viešojo administravimo gebėjimus ir kokybę, jo strateginio planavimo požiūrį į investicijas, svariais intervencinių priemonių taikymo argumentais, orientavimusi į rezultatus ir biudžeto rezultatais;
 - sudaryti sąlygas programavimui pagal principą „iš apačios į viršų“, naujas pasaulines tendencijas susiejant su nacionalinės ir regioninės politikos formavimu ir investicijų planavimu (pvz., daugiausia dėmesio skiriant pažangiajai specializacijai ir skaitmeninei transformacijai, pažangiesiems miestams, teritoriniam požiūriui, teritorinio poveikio vertinimo taikymui);

¹ Aštuntosios ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaitos „Sanglauda Europoje iki 2050 m.“ 9 skyrius „Sanglaudos politikos poveikis“.

- 9) PABRĖŽIA, kad daugėjant finansavimo priemonių auga dubliavimosi su sanglaudos politikos intervencinėmis priemonėmis rizika, gali būti pakenkta sanglaudos politikos gebėjimui pasiekti ilgalaikius tikslus, didėja koordinavimo išlaidos ir sukuriamas administracinė našta valstybėms narėms, regionams ir naudos gavėjams;
- 10) LAIKOSI NUOMONĖS, kad reikėtų aiškiai nustatyti ribas tarp įvairių priemonių, o kitos priemonės turėtų papildyti sanglaudos politiką ir tarp jų ir sanglaudos politikos turėtų būti sinergija, siekiant išvengti dirbtinio susiskaidymo ir investicijų dubliavimo;

2014–2020 m. programavimo laikotarpis

- 11) PALANKIAI VERTINA 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu pasiektus rezultatus ir ATKREIPIA DĖMESĮ į 8-ojoje sanglaudos ataskaitoje Komisijos pateiktą analizę;
- 12) PABRĖŽIA, kad būtina sutelkti dėmesį į 2014–2020 m. programavimo laikotarpio [...] užbaigimą, ir PRAŠO Komisijos nustatant užbaigimo sąlygas atsižvelgti į visas galimas lankstumo galimybes, taip sudarant sąlygas efektyviai ir veiksmingai įgyvendinti veiksmus;
- 13) RAGINA Komisiją, valstybes nares ir regionų valdžios institucijas, bendradarbiaujant su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, plačiai skleisti visuomenei ir viešinti informaciją apie sanglaudos politikos rezultatus ir naudą;

Sanglaudos politika ir jos pritaikytas atsakas į pastarojo meto krizes

- 14) ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad sanglaudos politika atliko svarbų vaidmenį kovojant su COVID-19 krizės ekonominiais padariniais, ir PRIMENA, kad buvo skubiai priimti Komisijos pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl sanglaudos veiksmų dėl pabėgėlių Europoje (CARE) – padidinto išankstinio finansavimo REACT-EU išteklių ir lanksčios pagalbos teritorijoms (FAST-CARE) lėšomis;

- 15) RAGINA Komisiją atidžiai stebėti neišprovokuotos Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą ekonominį ir socialinį poveikį, įskaitant padėtį energijos rinkose ir infliaciją, ir prireikus išnagrinėti tolesnes priemones, kuriomis būtų užtikrintas sėkmingas sanglaudos politikos programų įgyvendinimas;

2021–2027 m. programavimo laikotarpis

- 16) PALANKIAI VERTINA tai, kad 2021–2027 m. teisės aktų sistemoje numatytos paprastesnės ir lankstesnės įgyvendinimo taisyklės; PRAŠO Komisijos įvertinti šių taisyklių poveikį ir stebėti tolesnio supaprastinimo galimybes, visų pirma kiek tai susiję su administracine našta visiems susijusiems suinteresuotiesiems subjektams, palyginti su faktine pridėtine verte;
- 17) ATKREIPIA DĖMESĮ į 2021–2027 m. programavimo laikotarpio elementus, kaip antai:
- sanglaudos politikos ir Europos semestro sąsaja, kuri buvo sustiprinta 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu; tačiau ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad turi būti užtikrinta teritorinio požiūrio ir Europos prioritetų pusiausvyra;
 - nauji veiksmai siekiant pagerinti audito sistemą, kad ji būtų grindžiama ilgalaikio pasitikėjimo didinimu;
 - reikiamų sąlygų sistema; MANO, kad siekiant tinkamai įgyvendinti sanglaudos politiką, neužkraunant nepagrįstos administracinės naštos valstybėms narėms, gyvybiškai svarbu įvertinti, ar įvykdytos reikiamos sąlygos;
 - sprendimai, padedantys užtikrinti, kad sanglaudos finansavimas atitiktų aplinkos, socialinius ir klimato srities tikslus;
 - racionalizuoti intervencinių priemonių taikymo argumentai bei rodiklių sistemos ir supaprastintas veiklos peržiūros planas; taip pat programų ir partnerystės susitarimų laikotarpio vidurio peržiūra, kuri bus atlikta 2025 m. ir sudarys sąlygas spręsti nustatytus naujus iššūkius;
 - pasirinkimo galimybės įgyvendinant pasidalijamojo valdymo programas siekiant perkelti tam tikrus finansavimo lygius tarp fondų ir regionų kategorijų;
 - platesnės galimybės derinti įvairias paramos formas, pavyzdžiui, finansines priemones ir dotacijas;

- 18) palankiai VERTINA tai, kad Komisija pateikė gaires dėl reikšmingos žalos nedarymo principo ir atsparumo klimato kaitai didinimo, ir PRAŠO Komisijos su valstybėmis narėmis dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais;
- 19) RAGINA valstybes nares ir Komisiją užtikrinti, kad 2021–2027 m. programos būtų pradėtos įgyvendinti daugiau nedelsiant, ir imtis būtinų veiksmų įgyvendinimui paspartinti;
- 20) PRAŠO Komisijos ir valstybių narių prisidėti prie supaprastinimo, *inter alia*, toliau nagrinėjant naujų galimybių, tokių kaip su išlaidomis nesusietas finansavimas, ir apskritai supaprastintų išlaidų galimybių potencialą, ir PRAŠO Komisijos dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais ir remti valstybes nares šiais klausimais;
- 21) PABRĖŽIA sukčiavimo ir korupcijos prevencijos ir kovos su jais svarbą; RAGINA valstybes nares ir Komisiją glaudžiai bendradarbiauti šiais klausimais ir didinti kontrolės sistemų veiksmingumą;
- 22) RAGINA valstybes nares ir Komisiją pakankamai anksti pasirengti efektyviai 2021–2027 m. laikotarpio vidurio peržiūrai;
- 23) RAGINA Komisiją:
 - nuolat pagrįsti sanglaudos politikos poveikį, pasitelkiant makroekonominio ir šalutinio poveikio visiems regionams analizę, remiantis faktais ir skaičiais,
 - nustatyti sanglaudos politikos investicijų poveikį viešosioms gėrybėms ir atliktų investicijų tvarumą,
 - analizuoti daugialypius sanglaudos politikos rezultatus, be kita ko, ekonomikos, inovacijų, skaitmeninimo, klimato ir aplinkos, socialinių reikalų srityse.

Sanglaudos politikos teritorinis aspektas

- 24) MANO, kad teritorinis požiūris, kuriuo atsižvelgiama į teritorinius regionų ypatumus, yra vienas iš esminių sanglaudos politikos elementų;
- 25) ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad rengiant ir įgyvendinant ES priemones, įskaitant priemones, kuriomis reaguojama į netikėtus pasaulinius iššūkius, reikėtų atsižvelgti į teritorinį aspektą;
- 26) AKCENTUOJA, kad ypatingas dėmesys turi būti skiriamas regionų, ypač mažiau išsivysčiusių, kurie susiduria su įvairiu struktūriniu ar nuolatiniu disbalansu, neatsižvelgiant į jo kilmę, ypatumams ir jiems teikiamai paramai;
- 27) PABRĖŽIA, kad sanglaudos politika labai padeda siekti kaimo ir miesto vietovių plėtros tikslų, kartu skatinant integruotą požiūrį į teritorijas;
- 28) PABRĖŽIA tarpvalstybinio, tarptautinio ir tarpregioninio bendradarbiavimo svarbą ir teikiamas galimybes valstybėms narėms ir jų regionams, taip pat Kaimynystės priemonėje dalyvaujančioms šalims ir šalims, kurios naudoja Pasirengimo narystei paramos priemonę, ir AKCENTUOJA, kad tarpusavio bendradarbiavimas prisideda prie regionų plėtros ir ES integracijos;
- 29) PALANKIAI VERTINA galimybes, kurias suteikia bendradarbiavimo ir bendradarbiavimo veiksmų įtraukimas į investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslo programas, taip pat sanglaudos politikos indėlis įtvirtinant makroregionines ir jūrų baseinų strategijas;

- 30) PAŽYMI, kad pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą įsteigtas Teisingos pertvarkos fondas, kuriuo siekiama sudaryti sąlygas regionams ir žmonėms tvarkytis su socialiniu poveikiu, poveikiu užimtumui, ekonomikai ir aplinkai, daromu dėl perėjimo prie Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato srities tikslų ir neutralaus poveikio klimatui Sąjungos ekonomikos iki 2050 m.;
- 31) RAGINA valstybes nares sparčiau rengti, o Komisiją – skubiai patvirtinti programas, bendrai finansuojamas Teisingos pertvarkos fondo lėšomis, ir atitinkamus teritorinius teisingos pertvarkos planus;
- 32) PRAŠO Komisijos atsižvelgti į Europos ekonomikos gaivinimo priemonės asignavimų ypatumus ir šių išteklių įgyvendinimo terminus ir RAGINA Komisiją padėti valstybėms narėms laiku įgyvendinti Teisingos pertvarkos fondą, ypač kiek tai susiję su dideliais pertvarkos projektais;

Sanglaudos politika po 2027 m.

- 33) PABRĖŽIA sanglaudos, kaip ES principo, politikos srities, tikslo ir ramsčio, svarbą ir AKCENTUOJA, kad reikia toliau stiprinti ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą, grindžiamą tvirtu daugiapakopiu valdymu ir partneryste su regioniniais suinteresuotaisiais subjektais bei piliečiais, taip pat įvairiose ES politikos srityse;
- 34) PABRĖŽIA, kad sanglaudos politika yra visiems regionams skirta politika;
- 35) RAGINA Komisiją iš karto po to, kai bus pateiktas pasiūlymas dėl kitos ES daugiametės finansinės programos, kuo greičiau pateikti savo pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl laikotarpio po 2027 m.;
- 36) PRIMENA, kad šios išvados nedaro poveikio deryboms dėl ES daugiametės finansinės programos ir sanglaudos teisės aktų sistemos po 2027 m.;

37) RAGINA Komisiją:

- įvertinti visus 2021–2027 m. teisės aktų aspektus, toliau nagrinėti rezultatais grindžiamo požiūrio teikiamas galimybes ir kuo geriau šiuo požiūriu pasinaudoti rengiant kitą teisės aktų sistemą;
- toliau paprastinti sanglaudos politikos programų priėmimo ir įgyvendinimo taisykles remiantis pasitvirtinusiiais pavyzdžiais ir geriausia praktika, siekiant sumažinti administracinę naštą visiems suinteresuotiesiems subjektams;
- suderinti įvairių ES programų, kurios padeda siekti panašių tikslų, įgyvendinimo taisykles, kad būtų išvengta nereikalingos administracinės naštos visiems suinteresuotiesiems subjektams;
- užtikrinti taisyklių tęstinumą ir teisinį tikrumą nedidinant administracinės naštos;
- skatinti plačiau taikyti geriausią praktiką tais atvejais, kai patirtis yra pasitvirtinusi, o klaidų lygis – žemas;

38) PRAŠO Komisijos išnagrinėti sanglaudos politikos teisės aktų sistemą, daugiausia dėmesio skiriant ES ir jos regionų tvarios plėtros tikslams ir atsižvelgiant į tai, kad joje turėtų būti skiriamas dėmesys visų regionų ypatumams ir toliau nagrinėjama į plėtros spąstus patekusių regionų ir prie ES išorės sienų esančių regionų padėtis, kad būtų tinkamai reaguojama į jų konkrečius poreikius, ir turėtų būti numatytos konkrečios priemonės atokiausių regionų plėtrai remti;

39) PABRĖŽIA, kad dėl tokių demografinių iššūkių kaip neigiamos demografinės tendencijos, gyventojų senėjimas, gyventojų skaičiaus mažėjimas ir protų nutekėjimas, esami teritoriniai skirtumai regionuose galėtų smarkiai pagilėti, o tai kliudytų sanglaudai, ekonomikos augimui ir užimtumui; PRAŠO Komisijos išnagrinėti, kaip tinkamai kovoti su šiais iššūkiais;

40) PRIMENA, kad kai kuriuose atokiausiuose regionuose ir salose esančiose valstybėse narėse demografinius iššūkius gali kelti tai, kad auga jaunų gyventojų dalis ir susidaro gyventojų tankio kraštutiniai;

- 41) PRAŠO Komisijos toliau glaudžiai bendradarbiauti ir keistis informacija su valstybėmis narėmis dėl pagrindinių politikos formavimo ir įgyvendinimo elementų kito teisės aktų rinkinio parengiamojo proceso metu;
- 42) PRAŠO Komisijos, valstybių narių ir regionų valdžios institucijų turėti omenyje, kad rengiant investicines priemones neturėtų būti pakenkta sanglaudai, pvz., užtikrinant, kad ES ir nacionalinė politika bei priemonės prisidėtų prie konvergencijos, taip pat regionų asimetrijos bei asimetrijos jų viduje mažinimo; [...]
- 43) RAGINA Komisiją prieš nustatant naujas ES politikos priemones įvertinti esamas priemones, kad būtų išvengta dubliavimosi su jomis, visų pirma su sanglaudos politika. Šiame vertinime turėtų būti, be kita ko, nustatytas efektyviausias ES politikos sistemos įgyvendinimo metodas ir pateikti įvairių priemonių vertinimo rezultatai;
- 44) TEBĖRA ĮSIPAREIGOJUSI Bendrųjų reikalų tarybos posėdžiuose reguliariai rengti atitinkamų ministrų politinius debatus, skirtus sanglaudos politikai, jos įgyvendinimui ir galimiams iššūkiams aptarti.
-